

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-626

16.6.2025

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på mur – naturulykke – hageanlegg eller bygning?

Det oppsto skade på en mur på sikredes ferieeiendom i Spania. Ifølge takstmannen kunne skaden være forårsaket av en kombinasjon av alder og forringelse, vind og regn. Vindmålinger viste at det var vindkast på over 20,83 m/s på skadetidspunktet. Foretaket avviste at skaden var dekket som naturulykke, da skaden ikke direkte var forårsaket av vind. Videre viste foretaket til at forsikringen hadde unntak for skade på hageanlegg. Sikrede mente imidlertid at skaden var dekket og viste til at skaden oppstod grunnet mye vind og nedbør helgen da skaden oppstod. Sikrede avviste at unntaket for hageanlegg kom til anvendelse, da muren var en «patio»-mur og var direkte knyttet til huset. Nemnda kom til at skaden på muren var dekningsmessig. Nemnda viste i den forbindelse til at muren var en del av bygningen, samt at skaden «direkte» skyldtes storm da det ikke var noe krav om at storm var hovedårsak til skaden.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 79 579,50

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på mur.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

4.2 Naturulykke

Fysisk skade på bygning som direkte skyldes naturulykke og som ville være å anse som dette etter norsk regelverk dersom skaden hadde skjedd i Norge (skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd). I tillegg dekkes skade som skyldes ras på eller fra tak, snø-/istygnde og snøpress.

For fritidsbolig i Spania og Frankrike gjelder i tillegg egne særvilkår.

Unntatt er:

[...]

Skade på hageanlegg, hageporter, beplantning, utvendig basseng/badeinnretning, gjerder og fast trebrygge.

[...]

4.5 Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

UNNTATT ER:

[...]

- Skade på hageanlegg [...]

Sikrede meldte i mars 2024 om skade på en mur som var del av en ferieeiendom i Spania. Sikrede forklart i skademeldingen at muren var rast ut, og at det hadde vært store nedbørsmengder og vind dagene før skaden.

Foretaket rekvirerte T AS for besiktigelse. Skaderapporten omtalte skadeårsak og skadeomfang slik:

Skadeårsak

Part of a wall outside the house has collapsed. The wall is made of stone and appears to be the same age as the house (approx. 50 years). There was no one in the house at the time of the events. The place is quite far from other buildings. During the month of March 2024, the thresholds for both precipitation and wind have been exceeded in the province. The cause of the collapse could have been a combination of the age and deterioration of the wall added to the abundant rainfall and wind in the area.

(...)

Skadeomfang

Approximately 5 ml of stone wall and a wooden door that was attached to it. It is recommended to demolish the rest of the wall because it is inclined and there is a risk of it collapsing and then rebuild it.

Foretaket avsto dekning for skaden med henvisning til at den ikke direkte skyldtes en naturulykke, samt at det uansett var unntak for skade på hageanlegg. Foretaket anførte også at dekningen for «[a]ndre plutselige og uforutsette skader» hadde unntak for skade på hageanlegg.

Sikrede bestred at unntaket for «hageanlegg» omfattet skade på mur. Muren var direkte knyttet til huset på den ene langsiden og på den andre siden knyttet til huset med en dør i midten. Foretaket mente muren måtte anses som et «hageanlegg» fordi muren hadde som oppgave å skjerme eiendommen.

Sikrede klaget og anførte at muren var en del av bygningen. Videre mente sikrede at skaden oppstod pga. stormen helgen 10.3.–11.3. Sikrede viste til hovedårsakslæren.

Kundeombudet fastholdt foretakets avslag og viste til at skaden ikke var dekket som naturskade. Den var heller ikke dekket som annen plutselig skade fordi skaden hadde oppstått grunnet erosjon inne i muren over tid. Foretaket viste til at vilkårpunktet hadde unntak for skade som skyldtes «annen tæring».

Sikrede kontaktet foretaket på ny og anførte at muren fortsatt hadde stått dersom det ikke hadde vært for stormen helgen 10.3.–11.3. Sikrede mente også at skaderapporten la til grunn feil værdata.

Foretaket kontaktet T AS for en tilbakemelding på det sikrede skrev i e-posten. Takstmannen svarte følgende:

Den eneste offisielle kilden for meteorologiske data i Spania er AEMET, vi bruker deres register av overskridelse av terskler i forhold til vind og regn (...).

(...)

Den 8. og 9. mars ble det registrert vind over 40 km/t på M havn, og på G flybase ble det registrert vindkast mellom 70 og 80 km/t. Alle modellene viser betydelig nedbør den 9. mars, med en måling på 37,6 l/m² på M I havn. De offisielle dataene fra AEMET viser ingen vindretning.

Vi kan ikke vite de eksakte tallene for skadestedet der muren falt, men siden disse to stasjonene, én sør og én nord, ligger i nærheten, vurderer vi at dataene kan ekstrapoleres. [...]

Sikrede krever dekning for skade på mur og anfører at den oppsto pga. storm helgen 10.3.–11.3. Sikrede bestrider at skaden oppstod pga. unormalt mye nedbør og vind i løpet av mars 2024. Folk som bor i området har forklart at det var tørt i hele mars, med unntak av stormen helgen 10.3.–11.3. Sikrede viser også til at området hvor bygningen ligger har vært rammet av tørke de siste fire–fem årene, og nedbør har vært nesten fraværende. I tillegg viser sikrede til at takstmannen mente at det var en ny skade («new damage»).

Sikrede bestrider at muren kan anses som et «hageanlegg». Det er tale om en patio-mur som er tilknyttet bygningen. Definisjonen av en patio er «courtyard within a building, open to the sky», altså en gårds plass i en bygning som er åpen mot himmelen. Sikrede bestrider foretakets anførsel om at murens formål er å skjerme huset, eller at det er tale om et separat hageanlegg. Muren må anses som en del av den forsikrede bygningen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at skaden ikke er omfattet av pkt. 4.2 som naturulykke. Det er ikke dokumentert at skaden «direkte» skyldes en naturulykke. Takstrapporten konkluderer ikke mht. skadeårsak, men fremholder at skadeårsaken kan være en kombinasjon av alder og slitasje, sammenholdt med store nedbørsmengder og vind. Målinger viser at det har vært vindkast over storm styrke på flybasen i nærheten av skadestedet. Videre viste takstmannens modeller at det var betydelig nedbør 9.3.24. Foretaket anfører at vind sannsynligvis er en av flere årsaker til at skaden oppstod. Men en mur skal normalt tåle vindkast på 20,83 m/s. Dette innebærer at flere skadeårsaker, herunder slitasje og nedbør, har innvirket på skadeutviklingen.

Foretaket anfører videre at muren er omfattet av unntaket for «[s]kade på hageanlegg, hageporter, beplantning, utvendig basseng/badeinnretning, gjerder og fast trebrygge», fordi den må regnes som hageanlegg. Forsikringsvilkårene skiller mellom selve bygningen og hageanlegget som ligger rundt. Det kan ikke være avgjørende at muren fysisk er tilknyttet bygningen. I motsatt fall er gjerder, pergolaer o.l. regnet som en del av bygningen, såfremt dette er festet til bygningen. Skillet mellom bygning og hageanlegg ville da mistet sin betydning.

Foretaket avviser også at skaden er omfattet av vilkårs pkt. 4.5 som dekker «[a]ndre plutselige og uforutsette skader». Foretaket anfører at en mur normalt skal tåle store nedbørsmengder og den vinden det har vært snakk om. Det anføres at skaden har utviklet seg over tid grunnet erosjon, og at kollapsen må regnes som siste utvikling av en pågående skade. Foretaket viser til uttalelser i HR-2024-2040. Skaden har derfor ikke oppstått «plutselig». Pkt. 4.5 har også unntak for skade på «hageanlegg».

I forbindelse med nemndbehandlingen anfører foretaket at spørsmålet om muren er dekket av forsikringen er et spørsmål om muren skal anses som en «bygning» i vilkårenes forstand. I FinKN 2021-620 la nemnda til grunn at en «bygning» er et byggverk med gulv, fire vegger, og et tak som kan brukes til oppbevaring, virksomhet eller bolig. Videre kom nemnda i FSN 0948 til at en steinsatt terrasse ikke var en konstruktiv del av bygningen, og terrassen var derfor ikke en del av bygningen. Det vises også til uttalelser i Arntzen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for skade på mur.

Sikredes forsikring omfatter ifølge vilkårene pkt. 3.1 bygninger som angitt i forsikringsbeviset med fastmontert utstyr. Uttrykket «bygning» betyr et byggverk med gulv, fire vegger og et tak som kan brukes til oppbevaring, virksomhet eller bolig, jf. også FinKN 2021-620. En mur er i utgangspunktet ikke en bygning. Definisjonen av bygning betyr imidlertid ikke at en mur ikke kan være en del av en bygning.

Forsikringen omfatter i tillegg «hageanlegg». Formuleringen «hageanlegg» betyr anlagt areal som hage rundt en bygning. Naturskadepoolen har definert begrepet «hageanlegg» som «vegetasjon, bed, trapper, gelendre, porter, forsterknings- og pyntemurer, svømme- og andre bassenger, veier, broer og andre innretninger i hage, som ikke er løse eller del av bygning», jf. 220163-natur 11-naturskadepool.pdf.

Nemnda forstår dette slik at innretninger som er en del av en bygning må regnes som del av bygningen og ikke som hageanlegg.

Den skadede muren var knyttet til bygningen på den ene langsiden og på den andre siden med en dør i midten. Muren fungerte som et gjerde rundt en patio, som er en terrasse knyttet til huset. Det dreier seg ikke om en mur rundt et grønt område utenfor bygningen, men en forlengelse av bygningen som skjerming for en innvendig terrasse uten tak (patio).

Ut fra dette er det naturlig å betrakte muren som en del av bygningen.

Sikrede anfører at skaden er dekket som naturulykke. For naturskade i Norge skal klage på naturskadeforsikringsoppgjør rettes til Klagenemnda for naturskadesaker, jf. naturskadeforsikringsloven § 2, og er utenfor nemndas mandat. Naturskade i Spania er imidlertid utenfor lovens virkeområde, og klage må derfor kunne behandles av Finansklagenemnda.

Naturskadedekningen omfatter ifølge vilkårene pkt. 4.2:

Fysisk skade på bygning som direkte skyldes naturulykke og som ville være å anse som dette etter norsk regelverk dersom skaden hadde skjedd i Norge (skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd). I tillegg dekkes skade som skyldes ras på eller fra tak, snø-/istygde og snøpress.

For fritidsbolig i Spania og Frankrike gjelder i tillegg egne særvilkår.

Unntatt er:

[...]

Skade på hageanlegg, hageporter, beplantning, utvendig basseng/badeinnretning, gjerder og fast trebrygge.

Ordlyden «direkte» betyr at det må være direkte sammenheng mellom skaden og den dekkede årsaken. Avledede og indirekte skader er ikke dekket.

Vilkårene pkt. 4.2 viser til om «direkte» skade «ville være å anse som dette etter norsk regelverk dersom skaden hadde skjedd i Norge». Nemnda forstår dette slik at dekningen skal tolkes i samsvar med de norske reglene om naturskadeforsikring. Naturskadeerstatningsloven § 4 regulerer når en skade er dekket som naturulykke. Bestemmelsen angir at erstatning ytes ved naturskade som «direkte» skyldes naturulykke, så som skred, flom, stormflo, jordskjelv og vulkanutbrudd. Prop. 80 L (2013–2014) Lov om erstatning for naturskader (naturskadeerstatningsloven) s. 58 uttaler om bestemmelsen:

Etter første ledd første punktum ytes erstatning ved naturskade når det foreligger skade som direkte skyldes en naturulykke. Alle indirekte skader som følge av en naturulykke faller utenfor, for eksempel driftstap, driftsulempe, leieutgifter som er nødvendige for å drive virksomheten i påvente av gjenoppbygging, samt reisekostnader. Bestemmelsen viderefører gjeldende rett på dette området, jf. gjeldende lov § 4 første ledd. Kravet til årsakssammenheng er strengere enn det som følger av alminnelig erstatningsrett, jf. kravet om at skaden skal direkte skyldes en naturulykke. Det innebærer at også nære avledede skader vil falle utenfor, for eksempel når en storm fører til at en båt skader en brygge.

Første punktum gir også eksempler på hva som ligger i begrepet naturulykke. En naturulykke er en enkelthendelse som fører til skader. Skader påført av ordinære naturkrefter over tid defineres ikke som en naturulykke.

Naturskadenemnda har tolket vilkåret «direkte» slik at naturulykken må være en nødvendig betingelse for skadens inntreden. Det er ikke et krav om at naturulykken må være hovedårsaken til skaden, jf. eksempelvis NSK-2023-38784. Saken gjaldt kollaps av en plasthall, hvor et konsulentfirma konkluderte med at hovedårsaken til skaden var snøtyngde, men at storm var en medvirkende skadeårsak ved bevegelser i konstruksjonen. Det var påvist vind med 23-24 m/s i kastene på skadetidspunktet. Klagenemnda konkluderte med at skaden «direkte» skyldtes stormen.

Den fremlagte takstrapporten omtaler årsaksspørsmålet slik:

Part of a wall outside the house has collapsed. The wall is made of stone and appears to be the same age as the house (approx. 50 years).

There was no one in the house at the time of the events. The place is quite far from other buildings.

During the month of March 2024, the thresholds for both precipitation and wind have been exceeded in the province.

The cause of the collapse could have been a combination of the age and deterioration of the wall added to the abundant rainfall and wind in the area.

Foretaket har innhentet en tilleggsuttalelse fra takstmannen om vindforhold på skadetidspunktet:

Den 8. og 9. mars ble det registrert vind over 40 km/t på [M havn], og på [G flybase] ble det registrert vindkast mellom 70 og 80 km/t. Alle modellene viser betydelig nedbør den 9. mars, med en måling på 37,6 l/m² på [M havn]. De offisielle dataene fra AEMET viser ingen vindretning.

Vi kan ikke vite de eksakte tallene for skadestedet der muren falt, men siden disse to stasjonene, én sør og én nord, ligger i nærheten, vurderer vi at dataene kan ekstrapoleres.

Det var altså målt vind på 70–80 km/t i nærheten av skadestedet. Dette tilsvarer 20,83 m/s, som kvalifiserer som storm. Spørsmålet blir da om stormen var en nødvendig betingelse for skaden.

Takstmannen uttaler at «[t]he cause of the collapse could have been a combination of the age and deterioration of the wall added to the abundant rainfall and wind in the area». Formuleringen «could have been» tilsier at takstmannen er usikker på skadeårsak. Det fremgår ikke av taksten at storm var en nødvendig betingelse for skaden. En mur skal også i utgangspunktet tåle en liten storm.

I klagesvaret skriver foretaket imidlertid at vind sannsynligvis er en av flere årsaker til at skaden oppstod. Videre skriver foretaket at en mur normalt skal tåle vindkast over 20,83 m/s og andre skadeårsaker, slik som slitasje over tid (erosjon) og nedbør, derfor har innvirket på skadeutviklingen. Nemnda tolker dette slik at foretaket har akseptert at stormen var en nødvendig betingelse for skaden. Det er som nevnt ikke et krav om at storm er hovedårsaken til skaden. Det er tilstrekkelig at storm var en medvirkende skadeårsak. Nemnda legger derfor til grunn at skaden «direkte» skyldes storm. Sikrede har da krav på erstatning etter vilkårspkt. 4.2.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).